

**ผลกระทบทางเศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วม
ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในชุมชนใกล้เคียง
สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช.**

ประมุข แก้วเนียม, รศ.ดร.ณรงค์ ศรีสวัสดิ์, รศ.ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์
นายสมศักดิ์ สุภวรรณ์, นายฉัตรศิริ ธรรมารมณ, นายเสริมพงศ์ ผาพันธ์, นายสมฤทธิ์ ทรัพย์พุ่ม.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.), 2541.

บทคัดย่อ

จากการศึกษาในโครงการนี้ สามารถสรุปผลได้ดังต่อไปนี้ :

1) การศึกษาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่ทำให้ผลงานตามวัตถุประสงค์ คือ รูปแบบการอยู่ร่วมกันระหว่างการวิจัยระบบนิเวศป่าไม้กับชุมชนโดยรอบ : Supplementary Co-existence Model

2) รูปแบบที่ได้กล่าวได้ว่าเป็น**ผลรวมจากการร่วมคิด ร่วมพูด ร่วมฟัง**ด้วยกันจากบุคคลที่เกี่ยวข้องจากกลุ่มผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มอาจารย์โรงเรียน กลุ่มพระจากวัด และจากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ซึ่งรวมปลัดอำเภอ หัวหน้าสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช หัวหน้าโครงการไทย-ญี่ปุ่น

กล่าวได้ว่า ผลงานในรูปแบบ Model ดังกล่าวได้มาโดยกระบวนการการมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นหลักวิธี (Methodology) ของการวิจัยนี้ กิจกรรมที่นำเสนอล้วนเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ บางอันก็ได้ปฏิบัติแล้ว โครงการนี้จึงเป็น Participatory Action Research (PAR)

3) Supplementary Co-existence Model หรือ BAN มีหลัก 3 ประการ คือ :

(1) ความสมดุล (Balance) ป่าอยู่ได้หากสมดุลไม่ถูกทำลาย ผู้คนในชุมชนอยู่ได้หากสมดุล คือมีอาชีพ มีรายได้ มีปัจจัยพื้นฐานพอควร

(2) ความสามารถ (Ability) หมายถึงความสามารถความพร้อมของกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง คือหน่วยงานภาครัฐต้องมีความสามารถในการจัดการบนพื้นฐานของความจริงใจ ความมีสำนึกมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว พระและวัดต้องมีความสามารถในการให้ความรู้ ให้ธรรมะเพื่อการดำรงอยู่ร่วมกัน โดยเฉพาะอยากมีข้อมูลของสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราช เพื่อเทศน์ให้ชาวบ้านฟัง ผู้ใหญ่บ้านก็ต้องมีความสามารถติดต่อประสานงานเพื่อให้ชาวบ้านมีความรู้ มีสำนึกเพื่อทั้งให้มีอาชีพและความร่วมมือในการดูแลรักษาป่า

(3) ความมีเครือข่าย(Networking)หมายถึงต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ทั้งในด้านความรู้ เงินทุน สิ่งของ เพื่อให้เกิดพลัง